VERSLAG GECOMBINEERDE COMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID / ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 17 oktober 2018
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 13.00 – 15.33 uur

Aanwezig: de heer B.N. Benjamins (voorzitter, D66), de dames W. Paulusma (D66), C.E. Bloemhoff (PvdA) *vanaf B3*, S.M. Brouwer (PvdA) *vanaf B3*, G. Chakor (GroenLinks) *tot B2*, E. Akkerman (VVD), J. van Deelen (Student en Stad), I.A. Coenen (100% Groningen) *vanaf B2*, M.E. Woldhuis (100% Groningen) *tot B2*, de heren J.H. Luhoff (D66), J.P. Dijk (SP), W.H. Koks (SP), D.J. van der Meide (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks) *vanaf B2*, J. Boter (VVD), A. Sijbolts (Stad en Ommeland), R. Bolle (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), T. van Zoelen (Partij voor de Dieren)
Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)
Namens het college: de heren M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), P.E.J. den Oudsten (burgemeester) *vanaf B4*, J.M. van Keulen (VVD), T. Schroor (D66)
Insprekers:
Verslag: de heer J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 13.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

Wethouder Schroor:

- Bedankt de voorzitter voor zijn jarenlange inzet en geeft hem een goed boek.
- Heeft vaak gezegd geen Sinterklaas te zijn en overhandigt iedereen een chocolade-Sinterklaas.
- Geeft een algemene winstwaarschuwing over de gemeentelijke financiën. In de volgende bestuursperiode zijn pittige keuzes nodig gezien de in totaal 50 miljoen tot 80 miljoen euro aan knelpunten, ambities en investeringen. Dit zal een belangrijke rol spelen bij collegeonderhandelingen.
- Somt op dat er tekorten zijn op BUIG, Jeugdzorg en Wmo. De aantrekkende economie vraagt om investeringen in bedrijventerreinen, woningbouwlocaties, wegen, bereikbaarheid, sport en onderwijs.

A.2. Vaststelling verslag d.d. 12 september 2018

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Vaststelling agenda

De rondvraag wordt behandeld wanneer de burgemeester aanwezig is. B4 en B5 worden omgewisseld.
De agenda wordt conform deze wijzigingen vastgesteld.

A.4. Afspraken en planning

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

A.5. Conformstukken

A.5.a. Vastgestelde jaarrekening en jaarverslag 2017 en begroting 2019 RHC Groninger Archieven (wensen en bedenkingen) (collegebrief 6 september 2018)

Er zijn geen wensen of bedenkingen.

A.5.b. Verjonging ambtelijke organisatie (raadsvoorstel 28 september 2018)
Mw. Van Deelen (Student en Stad):

- Overweegt een motie om de duur van traineeships te verlengen van één tot twee jaar.

Dhr. Bolle (CDA):

- Vraagt of en waarom het voorbeslag op de begroting 2019 noodzakelijk is.

Wethouder Van Keulen:

- Antwoordt dat zonder voorbeslag traineeships zullen stoppen. Het college kiest bij uitzondering voor een voorbeslag gezien het belang voor de organisatie, betrokkenen en trainees.

Het raadsvoorstel wordt op verzoek van Student en Stad als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 31 oktober 2018.

A.5.c. Belastingtarieven 2019 (raadsvoorstel 4 oktober 2018)
Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 31 oktober 2018.

A.5.d. Financiële Verordening gemeente Groningen (raadsvoorstel 4 oktober 2018)
Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 31 oktober 2018.

A.5.e. Verordening bevolkingsadministratie gemeente Groningen 2018 (raadsvoorstel 4 oktober)
Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 31 oktober 2018.

A.6. Ingekomen stukken
Er zijn geen vragen, opmerkingen of agenderingen.

A.7. Rondvraag
Verschoven naar 14.30 uur.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Prognose Jeugdhulp 2018 (collegebrief 3 oktober 2018)
Dhr. Koks (SP):

- Constateert dat eerder afgekondigde maatregelen nog geen financieel resultaat hebben opgeleverd.
- Vindt dat elk kind en elke jongere de benodigde zorg moet krijgen en ziet liever een tekort op zorg dan op bouwkosten of grondexploitaties.
- Roept op met andere gemeenten te blijven aandringen bij het Rijk om het gat op te lossen. Overal stijgen de tekorten en de jeugdhulp is met onvoldoende middelen aan gemeenten overgedragen.
- Verzoekt het college een analyse op te stellen waarom de vraag naar jeugdhulp blijft stijgen. Ligt het aan armoede, instroom van mensen uit oorlogsgebieden, aardbevingen en/of prestatiedwang?
- Vermoedt dat de stijging deels te wijten is aan de neoliberale inrichting met steeds meer aanbieders. In de jaarverslagen valt te lezen dat één bedrijf een winst van 20% draait en een ander 20% uitgeeft aan leiding. Toetst het college op buitensporig financieel gedrag en grijpt het in?
- Hoort van hulpverleners over misstanden, zoals geldverspilling, maximaal declareren van overbodige productie, bureaucratie, het oprekken van indicaties en knarsende samenwerking.
- Begrijpt niet waarom er meer dan tweehonderd aanbieders nodig zijn. Dit leidt tot hogere kosten.
- Blijft pleiten voor preventie in de vorm van investeringen in sociale samenhang van buurten, het terugdringen van armoede en andere verbeteringen om te voorkomen dat jongeren in de knel raken.
- Is voor een discussie over het stelsel met betrokkenheid van het veld. De marktwerking zou eruit moeten en de democratische controle moet steviger. Gezien het grote belang en de forse financiën is het onbestaanbaar dat de raad het gezamenlijk inkoopbureau niet mede aanstuurt.

Dhr. Sijbolts (Stad en Ommeland):

- Vindt het haast bizar dat het college verwacht het tekort op te kunnen vangen door meer kostbaar onderzoek te doen. Het zal de middelen extra onder druk zetten.
- Wijt de gestegen kosten aan de decentralisatie. Het college stelt terecht dat het stelsel te complex is voor generalistisch werken. De decentralisatie heeft geleid tot versnippering en dubbelingen.
- Hoort van medewerkers dat veel organisaties kampen met lange wachtlijsten en onvoldoende tijd om

goed te rapporteren, te scholen en in te werken. Soms zijn wel tien hulpverleners bij een gezin betrokken en werken ze langs elkaar heen.
- Ziet dat de aanbestedingstermijnen tot onrust en onzekerheid leiden. Er kan onvoldoende gebouwd worden aan een organisatie die goed en effectief werk levert.
- Wil inzicht in het aantal hermeldingen bij WIJ en Veilig Thuis, eventueel schriftelijk.
- Pleit voor structurele oplossingen, zodat problemen binnen een gezin niet van generatie op generatie worden doorgegeven en kinderen van nu straks ouders worden zonder dat jeugdhulp nodig is.
- Verwacht meer meldingen bij Veilig Thuis door aanscherping van de meldcode.
- Sluit bij SP aan dat bureaucratie, versnippering en managementlagen teruggebracht moeten worden.
- Verwacht dat het probleem niet op te lossen is tenzij het Rijk met extra geld over de brug komt.

Dhr. Van der Meide (PvdA):
- Maakt zich zorgen over de toenemende tekorten. De systeemwijziging beoogde het omgekeerde.
- Verwacht niet dat er veel meer jongeren in de problemen zijn gekomen. Waarschijnlijk is sprake van meer hulp per jongere, maar zijn de problemen wel zoveel verzwaard?
- Vindt goede en tijdige jeugdhulp van zeer groot belang.
- Kan zich ook voorstellen dat hulpverleners moeilijk nee kunnen zeggen tegen hulpvragen.
- Stelt dat meer indicatiestellingen en toegang tot jeugdhulp eerder gevolgen dan oorzaken zijn.
- Vraagt waarom de succesvolle ondersteuners jeugd en gezin niet overal ingezet worden.
- Is benieuwd of aanbieders gedwongen kunnen worden eerder zorgtoewijzingen te declareren.
- Pleit voor preventief werken en investeren in begeleiding vanuit scholen, cultuur en sport om de kosten voor dure specialistische zorg terug te dringen.
- Vermoedt dat zorgverzekeraars juist minder geld kwijt zijn en dat gemeenten dit opvangen. Kan het college die vooronderstelling bevestigen en er in dat geval wat aan doen?
- Vraagt zich af hoe het staat met de 200 miljoen euro extra middelen vanuit het Rijk.
- Is er niet van overtuigd dat kleine bedrijven voor meer overhead zorgen zoals de SP beweert. Het omgekeerde kan ook het geval zijn.

Dhr. Bolle (CDA):
- Steunt het sturen op toegang, contracten en lobby, maar constateert dat alle maatregelen het tekort niet hebben weten te beteugelen.
- Verwacht een blijvend tekort in 2019 en wellicht ook in 2020.
- Lijkt een plafond bijzonder, omdat kinderen volgens de Jeugdwet recht hebben op hulp.
- Denkt dat een structurele oplossing naast landelijke middelingen ook een verandering van het stelsel vergt. Het college verwacht dat het GON kansen biedt, maar maakt het daarmee niet dezelfde denkfout als bij de decentralisaties door zich op voorhand rijk te rekenen?
- Geeft toe zelf ook niet dé oplossing te hebben. Een stevige lobby zal echt nodig zijn om het Rijk bij te laten dragen aan oplossing van de tekorten.
- Sluit aan bij de PvdA wat betreft de zorgverzekeraars.
- Vraagt wat de eventuele heroriëntatie op de samenwerking met gemeenten in de provincie precies betekent.

Mw. Woldhuis (100% Groningen):
- Stelt dat geen sprake is van een ander systeem, alleen van een andere overheid die facturen betaalt.
- Maakt zich minder zorgen over de tekorten dan over de stijging van het aantal indicaties en aanvragen, die waarschijnlijk zware jeugdhulp betreffen.
- Stelt dat jeugdhulp zo breed is dat het lastig is erop te sturen.
- Vindt dat eigenlijk meer geld in preventie geïnvesteerd moet worden, zodat er op de langere termijn minder hulp nodig is. Dit is lastig meetbaar.
- Constateert met verwijzing naar het rekenkamerrapport dat het schip niet op koers, maar stuurloos is.
- Vraagt zich af hoeveel geld er is uitgegeven aan overleggen voordat daadwerkelijk zorg wordt verleend. Wat is de meerwaarde van alle overleggen?
- Herinnert eraan dat WIJ-teams juist zwaardere indicaties moesten voorkomen. Het omgekeerde gebeurt nu.
- Vindt een plafond geen goede optie. Het leidt ertoe dat zorg wel in januari verleend kan worden, maar niet later in het jaar wanneer het plafond bereikt is.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Stelt voorop dat ieder kind de juiste en goede zorg moet krijgen, de kosten zijn daarvan een afgeleide. Toch moet er wel kritisch gekeken worden naar doeltreffendheid en doelmatigheid.
- Is bezorgd dat zelfs extrapolatie uit voortgangsrapportages de tekorten niet meer kan voorspellen.
- Vindt het hoog tijd voor maatregelen vanuit het Rijk, dat de problemen heeft veroorzaakt.
- Steunt de maatregelen van het college om meer grip te krijgen op jeugdhulp door oorzaken en oplossingen beter in kaart te brengen en de ondersteuners jeugd en gezin uit te breiden.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Vindt de oplopende tekorten zeer verontrustend.
- Vraagt of het tekort voor 2018 in de loop van 2019 nog op kan lopen, net zoals dit jaar gebeurde.
- Roept op voor de nieuwe raad wederom een expertmeeting te organiseren.
- Hoopt dat de genomen maatregelen volgend jaar wel hun vruchten af zullen werpen.
- Steunt de voorgestelde maatregelen, zoals vervolgonderzoek naar hercoderingen, diepgaande gesprekken met aanbieders en meer analyse.
- Steunt onderzoek naar een budgetplafond, maar betwijfelt of het wenselijk is met het oog op de zorgkwaliteit.

Mw. Paulusma (D66):

- Vindt de prognoses bijzonder zorgelijk en verwacht niet dat deze uitkomst definitief is.
- Mist een analyse die duidelijk de oorzaken van de tekorten laat zien.
- Maakt zich zorgen dat kinderen misschien wel te veel zorg krijgen.
- Zet graag forser in op wat lokaal al blijkt te werken.
- Verbaast zich over de oproep tot een discussie over een stelsel. Een motie van bijna anderhalf jaar geleden riep daar al toe op.
- Ziet een budgetplafond als een mogelijk middel en verwacht dat het ertoe zal leiden dat er meer kinderen in de wijk en bij de huisarts behandeld worden.
- Wil ook het vervelende gesprek met aanbieders voeren over hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Is het mogelijk te laat ingediende facturen niet te betalen en te belonen op terugverwijzingen om doorsluizen tegen te gaan?
- Constateert dat er blijkbaar grenzeloos is ingekocht. Het valt te betreuren dat er nu pas een dashboard komt. Het RIGG moet kritisch beoordeeld worden, inclusief de verhouding tot het democratisch stelsel.
- Roept op tot een stadsbreed gesprek als ouders om te zorgen dat er minder jeugdhulp nodig is.

Mw. Chakor (GroenLinks):

- Vindt het helder dat er iets moet gebeuren om nodige zorg te blijven verstrekken terwijl de kosten binnen de perken blijven, maar kinderen mogen daar niet de dupe van worden.
- Is voor het vergroten van kostenbewustzijn bij indicatiestellers en casemanagers en het in gesprek gaan met zorgaanbieders en het RIGG over hun rol.
- Vindt dat er meer duidelijkheid moet komen in wat productcodes precies inhouden en of een product wel het beste is voor een kind of jongere. Een duurder product past niet per se beter. Na een half jaar of een jaar worden indicaties vaak hernieuwd en duurder. Zet het college hierop in?
- Vraagt of instellingen betrokken worden bij het nadenken over oorzaken en oplossingen.

Dhr. Boter (VVD):

- Denkt dat iedereen het belang van goede jeugdzorg wel inziet, maar zich ook realiseert dat de gemeentelijke middelen niet onbeperkt zijn.
- Constateert dat de gemeente moet betalen, maar ver afstaat van en weinig controle heeft over indicatiestellingen en de daaruit voortvloeiende producten, zowel wat betreft prijs als geschiktheid.
- Steunt het sturen op toegang en het onderzoeken van de backoffice. Het is nodig in elk geval inzicht te krijgen in de kosten om er mogelijk op te kunnen gaan sturen.
- Ziet een tendens van medicalisering waardoor jongeren mogelijk eerder indicaties krijgen. Ook dat zorgt voor een stijging van kosten. Het komt soms wel goed uit een bepaald label te hebben waardoor zorginstellingen verantwoordelijkheid overnemen.
- Sluit aan bij de oproep tot een expertmeeting en overleg met betrokken partijen.

Mw. Van Deelen (Student en Stad):

- Sluit aan bij Partij voor de Dieren.
- Voelt niet voor een budgetplafond, omdat het ertoe kan leiden dat er later in het jaar geen zorg meer geleverd kan worden.

Wethouder Gijsbertsen:

- Concludeert dat iedereen het wel eens is over het politieke doel dat kinderen de juiste hulp moeten krijgen, maar ook niet te duur wanneer lichtere hulp of het netwerk ook kan volstaan. Het mag niet zo zijn dat kinderen geen hulp krijgen vanwege financiële redenen, maar het tekort is wel te hoog.
- Benadrukt dat de grote tekorten zich op landelijke schaal voordoen, met name bij steden tussen de 100.000 en 200.000 inwoners. Bij kleinere gemeenten lopen tekorten nu ook op.
- Stelt dat gemeenten in feite voor een onmogelijke opgave staan en sturingsmogelijkheden ontberen.
- Is verplicht geïndiceerde jeugdhulp te verlenen. Een eventueel budgetplafond brengt daar op geen enkele wijze verandering in en gaat alleen om de discussie wie de hulp dan levert.
- Heeft geen controle over indicaties. Andere partijen, zoals huisartsen en rechters, bepalen dat.
- Heeft geen juridisch middel om harde grenzen te stellen aan declaratietermijnen en zal gewoon moeten betalen wanneer geïndiceerde hulp verleend is. Afspraken met aanbieders sorteren effect.
- Beaamt het belang van preventie en afschaling, maar wijst op het effect van een boeggolf van kinderen die eerder gesignaleerd en geholpen worden. Dit leidt tot volumegroei. Het Rijk accepteert die groei niet en ontkent eigenlijk de ingezette beweging.
- Wijst op het schokkende gebrek aan kennis en overzicht over jeugdhulp voor 2015 en de versnipperde financiering. Gemeenten verzetten ongelofelijk veel werk om dit achterstallige onderhoud op te lossen door systematisch kennis en ervaring op te bouwen om te kunnen sturen.
- Heeft geen tijd en middelen om dat te doen vanwege de oplopende bezuinigingen die meteen zijn ingegaan met de decentralisatie.
- Acht het niet realistisch binnen de landelijke kaders het hele tekort op te kunnen lossen. Tekorten beperken ook de middelen voor preventie, waardoor een vicieuze cirkel dreigt te ontstaan.
- Is nog op zoek naar de precieze oorzaak, hoe dan ook is het een samenspel van factoren.
- Noemde al de preventieboeggolf. Daarnaast komt het voor dat te dure hulp wordt ingezet en herhaald. Er vinden meer doorverwijzingen plaats. Mogelijk speelt mee dat ouders minder snel een ‘nee’ accepteren en via de huisarts alsnog bij aanbieders terechtkomen.
- Wijst erop dat de analyse tijd kost en dat het nu een eerste prognose betreft over 2018, nog niet de hele jaarrekening. Vorig jaar was een forse stijging zichtbaar in ambulante zorg. Dit jaar is te zien dat veel kinderen duurdere hulp krijgen dan het jaar ervoor.
- Moet eerst antwoord vinden op de vragen of het ligt aan herindicaties, indicaties op basis van nieuwe inkoop of een effect bij jongeren om vast te kunnen stellen waar het probleem zit.
- Kan wel bespiegelingen geven over maatschappelijke trends, maar denkt dat de raad behoefte heeft aan onderbouwde uitspraken.
- Ziet geen grote teloorgang van de jeugd. Ongetwijfeld speelt een maatschappelijk fenomeen een rol als medeoorzaak, maar het is niet mogelijk om dat te destilleren omdat het systeem nog niet volledig functioneert en er geen vergelijkbare data uit eerdere jaren zijn.
- Is ervan overtuigd dat het steviger sturen op indicaties het tekort terug zal kunnen brengen. Een van de oorzaken is in elk geval dat het stelsel nog niet volgroeid is.
- Benadrukt dat dit voorjaar pas voor het eerst cijfers over een heel boekjaar beschikbaar waren en is ervan overtuigd dat de sindsdien ingezette maatregelen effect zullen sorteren.
- Heeft in de brief maatregelen opgesomd. Gemeentelijke teams in de hele provincie kunnen iets doen aan indicatiestelling. Controle op backoffices, stapelingen, vreemde indicaties en grenzen met de Zorgverzekeringswet zijn ook onderdeel van de aanpak.
- Wil de ondersteuners jeugd en gezin over de hele stad uitrollen, maar kan dat niet van bovenaf afkondigen. Het kost tijd en de medewerking van huisartsen is nodig.
- Probeert met budgetplafonds de prikkel te verminderen dat alle geïndiceerde hulp een aanbieder geld oplevert. Het stelt de gemeente in staat eerder in te grijpen en niet pas achteraf. De gemeente moet geïndiceerde hulp leveren, maar dat hoeft niet per se bij een bepaalde aanbieder.
- Kan betalingen opschorten bij constatering van vreemde zaken in afwachting van het onderzoek.

- Speelt een grote rol in de lobby richting Den Haag via de VNG, de regio en de G40. VWS komt binnenkort langs om te kijken naar regiospecifieke problemen, zoals het grote aandeel LVB. De wethouder is voorzitter van de sociale pijler van de G40.
- Is goed in gesprek met zorgaanbieders over de gezamenlijke opgave, alleen moet die zich ook vertalen in financiële verantwoordelijkheid. Er wordt met specifieke aanbieders nagedacht over bijzondere constructies die aanbieders ook financieel verbinden aan de opgave.
- Ziet grote voordelen aan regionale inkoop, zoals het beperken van administratieve lasten en het kunnen maken van een gezamenlijke vuist richting aanbieders, maar begrijpt heel goed de discussie over democratische controle door gemeenteraden.
- Vindt het belangrijk dat gemeenten echt aan het roer staan van het RIGG. De discussie over de rol van gemeenten in het RIGG en de vorm van inkoop zal gevoerd blijven worden.
- Deed forse investeringen om de kwaliteit bij het RIGG te verhogen, contractmanagement te versterken en declaratietermijnen af te spreken. Er is echter een echte gamechanger nodig om de tekorten helemaal op te kunnen lossen.
- Zoekt naar veel verschillende manieren om meer aan het stuur te komen, maar probeert ook een realistische verwachting te geven van het effect, zelfs van alle opties tezamen.
- Bestrijdt dat de hoeveelheid aanbieders of kleinere aanbieders automatisch leidt tot hogere kosten. Bij contractmanagement wordt steeds scherper gecontroleerd en bevraagd waarom kosten hoger uitvallen dan verwacht. Daarnaast speelt ook het belang van keuzevrijheid tussen aanbieders.
- Zegt toe dat er een sessie georganiseerd wordt om de nieuwe gemeenteraad bij te praten.
- Stuurt heel scherp op de wachtlijsten van Veilig Thuis. Er blijven seizoensfluctuaties.
- Maakte afspraken met aanbieders over wachtlijsten in de jeugdhulp en handhaaft de normen. Vaak is sprake van een wenswachtlijst. Dit houdt in dat een jongere wel hulp krijgt, maar liever een andere aanbieder zou hebben.
- Reageert richting 100% Groningen dat het WIJ-team er weliswaar langer over doet dan een huisarts om al dan niet door te verwijzen, maar juist hard werkt om onnodige of onnodig zware doorverwijzingen te voorkomen. Er wordt ook hard gewerkt aan het verhogen van kostenbewustzijn.
- Heeft goede verwachtingen van de aanvraag voor het vangnet van het Rijk, de 200 miljoen euro, en laat schriftelijk weten op welke termijn er duidelijkheid te verwachten is.

De collegebrief wordt op verzoek van de SP als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 31 oktober 2018.

B.2. Voortgangsrapportage 2018-II (collegebrief 4 oktober 2018) i.c.m. Begrotingswijzigingen 2e en 3e kwartaal 2018 / VGR II (raadsvoorstel 4 oktober 2018)

Dhr. Bolle (CDA):

- Vindt het verontrustend dat het negatief resultaat een behoorlijke structurele component heeft en dat een beleid wordt gevoerd van geld uitgeven in plaats van sparen voor slechtere tijden. Harde keuzes zijn nodig om te kunnen blijven investeren in de stad.
- Ziet een erg hoge schuldquote die voorlopig niet gaat dalen, een negatieve exploitatieruimte en een tekort dat zonder het nieuwe afschrijvingsregime nog 3,2 miljoen euro hoger uit zou vallen.
- Vraagt wanneer de herziening van de grondexploitaties te verwachten is. Niet alleen is dat nodig om het tekort van 2018 terug te dringen, het Stedelijk Investeringsfonds (SIF) moet ook gevoed worden vanuit de grondexploitaties.
- Is benieuwd of het college vindt dat er een stevig financieel fundament ligt voor het volgende college en waar kansen liggen om het tekort de komende maanden nog terug te dringen.

Dhr Koopmans (ChristenUnie):

- Sluit grotendeels aan bij het CDA.
- Is benieuwd of het college net als bij de bespreking van de jaarrekening 2017 een stresstest in 2019 nog steeds met vertrouwen tegemoetziet. Waarop is dat vertrouwen gebaseerd?

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Sluit aan bij CDA en ChristenUnie.

Dhr. Koks (SP):

- Vraagt of het overschot van 4 ton op de meerkostenregeling voor chronisch zieken en gehandicapten voor de doelgroep behouden blijft.

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Maakt zich grote zorgen over het tekort en met name de structurele aard ervan.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Constateert dat het Rijk taken heeft overgeheveld zonder bijpassende financiering en verbaast zich daarom niet over het tekort. De maatschappelijke opgaven zijn groot.
- Stelt dat het jaarlijkse ritueel met de BUIG-tekorten de voorspelbaarheid niet ten goede komt.
- Benijdt de onderhandelaars voor het nieuwe college niet.
- Kan zich vinden in de voorgestelde begrotingswijzigingen.

Dhr. Boter (VVD):

- Betreurt de tegenvallers. Ondanks economisch hoogtij moet de gemeente meer geld uitgeven aan bijvoorbeeld jeugdhulp en onderwijsgebouwen. Harde keuzes zullen nodig zijn om de gemeente gezond te houden.

Wethouder Schroor:

- Wijst erop dat de tweede voortgangsrapportage altijd negatief uitvalt, omdat de nadelen dan vrij goed in beeld zijn en de voordelen nog niet. Het beeld wordt altijd positief bijgesteld, vorig jaar eindigde het op nul en ook dit jaar zal het die kant opgaan. De tekorten dempen wel, grote overschotten van 30 miljoen tot 40 miljoen euro zijn niet te verwachten.
- Ziet dat uitdagingen een structureler karakter krijgen en minder gemakkelijk incidenteel kunnen worden opgelost.
- Heeft in slechte tijden veel bespaard op de organisatie en andere zaken. Ook was er een ingewikkelde kerntakendiscussie. Er is niet structureel geld gespaard, dat is ook ingewikkelder dan incidenteel geld beschikbaar stellen om het weerstandsvermogen te verhogen.
- Stelt nooit op basis van een voortgangsrapportage voor om tussentijds allerlei bezuinigingen door te voeren, omdat het later kan blijken dat ze niet nodig zijn.
- Wijst op allerlei mogelijke maatregelen om het tekort op te vangen mocht het bewaarheid worden, zoals de 15 miljoen euro aan vrije beleidsruimte. Het zijn ingewikkelde discussies en keuzen.
- Bereidt scenario’s voor die gebruikt kunnen worden tijdens de onderhandelingen.
- Noemt de tegenvallende tekorten van jeugdhulp en BUIG exceptioneel. De structurele component moet geadresseerd worden in volgende begrotingen, terwijl er ook veel ambities en andere knelpunten zijn.
- Verwacht in december een uitkomst op de aanvraag van 17,5 miljoen euro op de stroppenpot over de jaren 2017-2018 en heeft goede hoop een deel te ontvangen.
- Spreekt nog met de staatssecretaris over de bed-bad-broodvoorziening. Het voorstel kende een incidentele dekking, dus eventuele verlichting zal een toekomstig knelpunt kleiner maken. Het is nog niet verrekend in de rekening.
- Forceert niet meer de keus om het overschot van 4 ton op de meerkostenregeling anders te bestemmen. Het valt vrij in het totaalresultaat Wmo en maatschappelijke opvang en compenseert deels het negatieve resultaat daarvan. Het is aan onderhandelaars hier eventueel anders in te kiezen.
- Stelt dat de gemeente een gezonde leningenportefeuille heeft met veel lange en middellange leningen met lage rentes. In de huidige situatie is het beter vreemd geld aan te trekken dan het op de bank te hebben staan.
- Wijst erop dat Meerstad grote invloed heeft op de solvabiliteit en extern geld. Zonder Meerstad zijn de cijfers vergelijkbaar met elke andere grote stad.
- Laat schriftelijk weten wanneer de herziening van de grondexploitaties gereed zal zijn.
- Ziet een stresstest nog steeds met vertrouwen tegemoet. De tegenvallers in het sociaal domein en de BUIG hebben invloed, maar zijn op te vangen. De gemeente staat er redelijk goed voor, maar er zullen wel fundamentele keuzes gemaakt moeten worden.

De collegebrief en het raadsvoorstel worden op verzoek van SP als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 31 oktober 2018.

B.3. Verbonden partijen (collegebrief 27 september 2018)

Er zijn geen woordmeldingen.

A.7. Rondvraag

Mw. Akkerman (VVD):

- Oppert stewards ‘s nachts tijdelijk langer in te zetten om het probleem van te veel geparkeerde fietsen op de hoek van de Poelestraat en de Grote Markt aan te pakken.

Burgemeester Den Oudsten:

- Besloot afgelopen weekend stewards een uur langer te laten werken.
- Kan fietsen alleen laten wegslepen wanneer ze daadwerkelijk de hulpverlening belemmeren.
- Stelt voor over een paar weken terug te koppelen of de maatregel werkt.

Mw. Coenen (100% Groningen):

- Verneemt uit meerdere media dat Wob-verzoeken doelbewust belemmerd worden en kreeg meerdere meldingen van mensen die moesten betalen voor een digitaal Wob-verzoek. RTV Noord en Sikkom geven aan nooit te hoeven betalen.
- Vraagt welke maatregel wanneer gehandhaafd wordt, of onderzoek is gedaan, hoe het college de e-mail van de ambtenaar beoordeelt, hoe het heeft kunnen gebeuren en hoe het voorkomen wordt.

Burgemeester Den Oudsten:

- Raadt aan eerst te informeren hoe het zit alvorens conclusies te trekken.
- Legt uit dat een intern bedoelde mededeling naar buiten is gekomen. De mededeling had nooit zo gedaan mogen worden en de overigens uitstekende ambtenaar is hierop aangesproken met een leereffect voor anderen. De fout is hersteld naar betrokkene, die geen rekening zal ontvangen. Er komt geen onderzoek.
- Heeft wel geconstateerd dat de verordening duidelijk is, maar dat de uitvoeringspraktijk verschilt. Beleid is om Wob-verzoeken vanaf meer dan honderd pagina’s in rekening te brengen. In de praktijk wordt dit soms achterwege gelaten, maar niet vanwege de functie van een aanvrager.
- Vult aan dat het beleid ook geldt voor digitale Wob-verzoeken die deels zwart gemaakt moeten worden. Deze worden namelijk geprint, deels zwart gemaakt en weer ingescand.
- Laat het hele veld in een tot twee weken in kaart brengen en zal een eenduidige uitvoeringspraktijk doorvoeren.
- Laat op tijd weten of en welke gevolgen dit heeft voor de als conformstuk geagendeerde verordening. Een mogelijkheid kan ook zijn deze later te behandelen.
- Benadrukt dat het niet stringent toepassen van de verordening financieel voordelig is geweest voor aanvragers van Wob-verzoeken.
- Hecht zeer veel waarde aan transparantie.
- Licht toe dat er toch een drempel is opgeworpen voor Wob-verzoeken van een bepaalde omvang, omdat het vaak voorkwam dat mensen zomaar een Wob-verzoek indienden zonder enig doel.

B.4. Afspraken versterkingsoperatie (collegebrief 27 september 2018) +
Nationaal Programma Groningen 2040 (collegebrief 5 oktober 2018) +
Nr. 17 Afschrift van brief Zienswijze ontwerp-instemmingsbesluit Groningen Gasveld 2018-2019 college aan Inspraakpunt Bureau Energieprojecten (ingekomen stuk 3 oktober 2018) +
Afspraken over vervolg versterkingsoperatie in het aardbevingsgebied
(collegebrief 10 oktober 2018)

Dhr. Dijk (SP):

- Focust op de praktische gevolgen voor inwoners. In sommige straten zitten bewoners aan de ene kant van de straat nog in onzekerheid over de toekomst van hun woning, terwijl er aan de overkant sloop en nieuwbouw plaatsvindt.
- Vraagt hoe het college de toekomstige inwoners van de heringedeelde gemeente enige zekerheid kan bieden. De gemeente moet naast de bewoners staan, want het is nog lang niet klaar.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Betreurt dat de nieuwe Mijnbouwwet met zo’n krappe meerderheid is aangenomen. Het Groninger Gasberaad adviseerde ook om tegen te stemmen, omdat er nog geen duidelijk plan is voor de versterkingsoperatie, schadeherstel en afbouw van de gaswinning.
- Hekelt dat de nieuwe Wet leveringszekerheid op gelijke voet blijft stellen met veiligheid.
- Mist nog duidelijkheid voor groepen woningen en mensen wat betreft versterking. Data voor afbouw van gaswinning ontbreken. Bij de tijdelijke commissie voor afhandeling van mijnbouwschade is een

stuwmeer aan aanvragen ontstaan.
- Vraagt of de solidariteit voor het bevingsgebied zich ook uitstrekt tot gemeenten met kleine gasvelden, waar in de toekomst meer gas gewonnen gaat worden.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):
- Sluit aan bij de laatste vraag van GroenLinks en bij de SP.

Dhr. Sijbolts (Stad en Ommeland):
- Vindt het positief dat versterking van belangrijke panden weer is opgepakt en dat het toezicht bij de NAM is weggehaald.
- Hoort geluiden dat Groningers met de 1,15 miljard euro nu niet meer moeten zeuren. Het lijkt een zoethoudertje dat de aandacht afleidt van zaken die echt noodzakelijk zijn.
- Hekelt dat leveringszekerheid belangrijker blijft dan veiligheid en dat de versterkingsoperatie negen maanden vertraagd is.
- Wijst erop dat de reparatie van schade vrijwel stilstaat en dat een regeling voor waardedaling in de vorm van compensatie of prijsgarantie uitblijft. Bewoners zitten gevangen in onverkoopbare huizen.
- Ziet vertrouwen in de overheid afnemen, waardoor sommige mensen het opgeven en anderen overgaan tot hardere acties.
- Sluit aan bij de vraag van de SP welke zekerheid en veiligheid inwoners geboden kan worden.

Dhr. Luhoff (D66):
- Wijst SP erop dat het Rijk verantwoordelijk is voor de versterking, niet de gemeente, en dat de gemeente in deze brieven er juist blijk van geeft naast de inwoners te staan.
- Benadrukt het belang raden en Staten te betrekken bij de uitwerking en governance van het versterkingsprogramma en dat het tijd is om tempo te gaan maken.

Mw. Akkerman (VVD):
- Begrijpt de zorgen dat het lang duurt, maar ziet wel afspraken die ervoor zorgen dat de versterking op gang zal komen.
- Sluit aan bij D66 dat het college oog heeft voor de veiligheid van inwoners en hen ook betrekt.

Mw. Bloemhoff (PvdA):
- Is blij dat het naar het publieke domein wordt getrokken.
- Is wel kritisch op de nieuwe wet en het ontbreken van data bij het afbouwen van de gaswinning.
- Vindt de toonzetting enigszins mat ten opzichte van eerdere brieven en ten opzichte van de toon van andere regionale bestuurders. Wat is hiervoor de reden?

Dhr. Bolle (CDA):
- Sluit aan bij SP en GroenLinks.

Burgemeester Den Oudsten:
- Vindt het met de raad én de minister ergerlijk dat schadeafhandeling door de onafhankelijke commissie zo lang op zich laat wachten. De commissie probeert mensen aan te trekken om hier versnelling in aan te brengen. Voor betrokkenen is het eigenlijk onverteerbaar.
- Weet dat de commissie zich bewust is van de opbouwende druk tempo te maken. Er zijn ook instrumenten om bepaalde schades ineens af te handelen zonder uitgebreid onderzoek.
- Wijst erop dat er nog steeds onduidelijkheid is om welke adressen het precies gaat. Aantallen van SODM en de commissie Mijnbouwschade komen niet helemaal overeen, omdat zij uitgaan van rekenmodellen. De nieuwe NCG staat op het punt de contouren van zijn plan te presenteren. Hij zal in moeten gaan op de adressen, de bestaande werkvoorraad, inspectie, rapportage en acties.
- Zal het plan van de NCG meteen delen zodra het beschikbaar komt.
- Ziet dat sommige gemeenten, waaronder Ten Boer, al gestart zijn met de voorbereidingen en gesprekken met bewoners om zodra er duidelijkheid komt tot uitvoering over te kunnen gaan.
- Weet dat er gewerkt wordt aan andere energiebronnen die gas kunnen vervangen en dat er nog geen duidelijkheid is over precieze data.
- Antwoordt dat kleine gasvelden een ander soort gas leveren en losstaan van het terugbrengen van de gaswinning, dat betreft het Groninger gasveld. De gemeente zal hier alert op zijn, omdat het zich afspeelt in de directe omgeving.
- Is zich niet bewust van een matte toonzetting en benadrukt dat er geen enkel verschil van mening is in de regio, ondanks soms felle discussies over volgordes. De regio opereert als eenheid en is

volstrekt solidair met elkaar.
- Kan zich voorstellen dat uitgewerkte projecten op straatniveau die vervolgens stagneren tot een ander soort scherpte leidt dan de situatie in Groningen dat doet.
- Legt uit dat de 1,15 miljard euro bedoeld is om de transitie op gang te brengen richting een ander soort economie. Met opzet is dit gekenmerkt als startkapitaal om projecten op te gaan zetten. Regio en kabinet zijn samen verantwoordelijk.
- Ziet het als een waardevol begin om projecten, energietransitie en dorpsvernieuwing op gang te brengen. Het komt niet in de plaats van de versterkingen. De regio heeft ook geaarzeld al te spreken over het perspectief voordat de versterking geregeld was, maar doet dat toch met deze uitleg. Hoe eerder het geld beschikbaar komt, hoe beter.
- Ondersteunt de gemeente Ten Boer volledig, maar wel onder bestuur van Ten Boer.
- Wijst op het verschil met twee jaar geleden, toen het beeld er een was van een grootschalige verbetering van duizenden woningen gecombineerd met dorpsvernieuwing. Nu gaat het om kleinere hoeveelheden woningen en kan het voorkomen dat niet alle woningen in een rij op dezelfde manier worden aangepakt. Daar zijn goede plannen voor nodig van onderaf.

B.5. Koningsdag 2018 (evaluatie) (collegebrief 6 september 2018)

Mw. Coenen (100% Groningen):
- Is in januari 2018 akkoord gegaan met 700.000 euro extra budget, niet met 940.000 euro. Het verschil zit volgens de brief in de warenmarkt en extra beveiliging.
- Wijst erop dat de burgemeester tegen RTV Noord verklaarde dat het aantrekken van Kensington een keuze was. Dat klopt, maar alleen wanneer het allemaal binnen het geaccordeerde budget was gebleven.
- Hekelt dat de raad pas in september 2018 op de hoogte is gesteld van de afwijkingen, terwijl het uiterlijk maart 2018 gemeld zou worden wanneer het college grote afwijkingen verwachtte.
- Leert uit ambtelijke navraag dat de beslissing over de warenmarkt al in februari werd genomen.
- Hoort graag waarom de raad niet eerder volgens afspraak is geïnformeerd. Wanneer had het college kunnen weten dat het budget niet voldeed?

Dhr. Sijbolts (Stad en Ommeland):
- Is behoorlijk verbaasd en chagrijnig dat de afwijking niet eerder is gemeld.

Burgemeester Den Oudsten:
- Kan zich het chagrijn goed voorstellen en was zelf ook onaangenaam verrast door de nacalculatie.
- Kon het benodigde budget niet precies vooraf berekenen.
- Boekte Kensington op het moment dat het nog binnen budget leek te blijven.
- Wijst erop dat elke stad specifieke kenmerken heeft, waardoor het niet precies te voorspellen is op basis van kosten elders. Vanaf het begin is aangegeven dat de berekeningen misschien niet helemaal zouden kloppen.
- Zal proberen te achterhalen wanneer welke informatie bekend had kunnen zijn. Het college ging er echt van uit dat het binnen budget zou kunnen blijven en stuurde daar ook op. Zodra bleek dat het toch niet kon, is dat aan de raad gemeld.

De collegebrief wordt op verzoek van 100% Groningen als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 31 oktober 2018.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):
- Bedankt de voorzitter onder begeleiding van geroffel voor zijn inzet de afgelopen vierenhalf jaar.

De voorzitter:
- Zat de commissie graag voor en bedankt de commissie voor de samenwerking.
- Sluit de vergadering onder dankzegging om 15.33 uur.